

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять
студентів денної та заочної форми навчання з дисципліни
“Екологічна оцінка планів, програм, проектів”

Спеціальність – 101 «Екологія»
Рівень вищої освіти – бакалавр

Одеса-2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять
студентів денної та заочної форми навчання з дисципліни
“Екологічна оцінка планів, програм, проектів ”

Спеціальність – 101«Екологія»
Рівень вищої освіти – бакалавр

Затверджено
на засіданні групи забезпечення спеціальності
Протокол №9 від «23» 05 2024р.

Одеса-2024

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять
студентів денної та заочної форми навчання з дисципліни
“Екологічна оцінка планів, програм, проектів ”

Спеціальність – 101«Екологія»
Рівень вищої освіти – бакалавр

Затверджено
на засіданні групи забезпечення
спеціальності
Протокол №8 від «23» 05 2024р.
Голова групи Чугай А.В.

Затверджено
на засіданні кафедри екологічного права і
контролю
Протокол №9 від «29» 05 2024р.
Зав. кафедри О.А.Бургаз

Одеса 2024

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни „Екологічна оцінка планів, програм, проектів” для студентів, що навчаються на рівні вищої освіти «бакалавр» денної та заочної форми навчання за спеціальністю «Екологія» / Гарабажій Т.А., Тимощук М.О. – Одеса, ОДЕКУ, 2024– 63 с.

ЗМІСТ

ЗМІСТ	5
1 ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА.....	6
1.1 Бази даних для роботи	7
1.2 Рекомендована література	7
1.2.1 Нормативно-правові акти:	7
1.2.2 Основна література:	10
1.2.3 Додаткова література	10
2 ТЕМИ ТА ЗМСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	11
2.1 Тема 1. Складання каталогу нормативно-правових актів України, які відповідають вимогам ст.361 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони	11
2.2 Тема 2. Оцінка впливу на довкілля стратегій, планів і програм	12
2.3 Тема 3. Ознайомлення з Єдиним реєстром з ОВД.....	22
2.4 Тема 4 Ознайомлення з повідомленнями про планову діяльність.....	24
2.5 Тема 5. Ознайомлення з ДБН А.2.2.2. - 1:2021 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище»	26
2.6 Тема 6. Ознайомлення зі звітом про ОВД у Єдиному реєстрі ОВД.....	39
2.7 Тема 7 . Складання висновку з ОВД	43
ПЕРЕЛІК ПОСЛАНЬ	46
ДОДАТКИ.....	47
ДОДАТОК А.....	47
ДОДАТОК Б	52
ДОДАТОК В.....	56
ДОДАТОК Г	60

1 ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Дисципліна «Екологічна оцінка планів, програм, проектів» є обов'язковою; вона викладається студентам, які навчаються за рівнем вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю «Екологія».

Дисципліна «Екологічна оцінка планів, програм, проектів» має важливе значення в загальній системі підготовки майбутніх фахівців. Знання та вміння, які отримують студенти після вивчення цього курсу можуть використовуватися у подальшому отриманні знань таких дисциплін як: Екологічний контроль, Екологічний аудит, Економічна відповідальність за екологічні правопорушення, Раціональне природокористування, Інтегроване управління природокористуванням тощо.

Вивчення дисципліни «Екологічна оцінка планів, програм, проектів», проводиться на 4 курсі і передбачає викладання лекцій, проведення практичних занять, самостійну роботу та написання контрольних робіт по завершенню лекційних модулів, складання іспиту по завершенню курсу.

Після виконання практичних завдань студент повинен:

- оволодіти знаннями щодо розробки СПП;
- вміти визначити методологію проведення СЕО для конкретної СПП;
- вміти виявляти сторони, зацікавлені в розробці СПП і проведенні СЕО;
- вміти здійснювати планування інформування та проведення консультацій з органами влади та громадськістю в процесі СЕО;
- вміти визначити необхідність проведення оцінки впливу на довкілля планової діяльності;
- вміти скласти звіт з оцінки впливу на довкілля;
- вміти оцінити повноту і достовірність інформації що наведена у звіті про ОВД.

У відповідності з “Положенням про кредитно-модульну систему навчання студентів ОДЕКУ” програма практичного курсу розподілена на окремі логічно пов'язані блоки-модулі.

У методичних вказівках наведені рекомендації щодо підготовки до практичних занять з дисципліни «Екологічна оцінка планів, програм, проектів».

1.1 Бази даних для роботи

1. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-вр>.
2. Урядовий портал Кабінету Міністрів України / КМ України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний портал публікацій по праву Європейського Союзу/ <http://eur-lex.europa.eu/>

1.2 Рекомендована література

1.2.1 Нормативно-правові акти:

1. Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища ” від 25.06.1991р. №1264-ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
2. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017р. №2059-VIII. <http://rada.gov.ua/>
3. Закон України „Про регулювання містобудівної діяльності” від 17.02.2011р. №3038-УІ. <http://rada.gov.ua/>
4. Закон України "Про основи містобудування" від 16.11.1992р. № 2780-ХІІ <http://rada.gov.ua/>
5. Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18.09.1991р. №1560-ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
6. Закон України "Про забезпечення санітарного й епідемічного благополуччя населення" від 24.02.1994р. № 4004-ХІІ . <http://rada.gov.ua/>
7. Закон України "Про місцеві Ради і місцеве самоврядування" від 14.07.2015р. №595-УІІІ . <http://rada.gov.ua/>
8. Закон України "Про охорону атмосферного повітря" 16.10.1992р. №2707-ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
9. Земельний кодекс України. 25.10.2001р. №2768-ІІІ. <http://rada.gov.ua/>
10. Водний кодекс України від 6.06.1995р. №213/95-ВР. <http://rada.gov.ua/>
11. Лісовий кодекс від 21.01.1994р. №3852-ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
12. Кодекс України про надра 27.11.1994р. №1025-ІУ/ <http://rada.gov.ua/>
13. Директива 2001/42/ЄС Європейського парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку впливу на стан навколишнього природного середовища окремих проектів та програм.
14. - Протокол Про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті/ Організація Об'єднаних Націй, Європейська Економічна Комісія: ЕСЕ/МР.ЕІА/2003/3. – Нью-Йорк і Женева, 2003. -48с. (офіційний переклад).
15. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються

довкілля (Орхуська конвенція). Ратифікована Законом України №832-XIV від 06.07.1999р. <http://rada.gov.ua>

16. Конвенція про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті (Конвенція Еспо). Ратифікована Законом України №534- XIV від 19.03.1999р.

17. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Угода про асоціацію). Ратифікована Законом України №1678-VII від 16.09.2014р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1678-18#Text>.

18. Протокол про приєднання України до Договору про застосування Енергетичного Співтовариства. Ратифікований Законом України №2787-VI від 15.12.2010р.

19. Про стратегічну екологічну оцінку. Закон України від 20.03.2018 № 2354-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2354-19>.

20. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI : станом на 4 січ. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text> (дата звернення: 19.05.2024).

21. ДБН А.2.2-1:2021 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) : Держ. Буд. Норми від 30.12.2021 р. № Наказ від 30.12.2021 № 366. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=98038 (дата звернення: 19.05.2024).

22. Постанова КМУ від 13.12.2017р. №1026 «Про затвердження Порядку передачі документації для надання Висновку з оцінки впливу на довкілля». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF#Text>.

23. Постанова КМУ від 28.08.2013р. №808 « Про затвердження переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку». <http://rada.gov.ua/>

24. Постанова КМУ від 13.12 .2017р. №1010 «Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1010-2017-n>

25. Постанова КМУ від 13.12.2017р. №989 «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля»: URL:[http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2017-n](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2017-n).

26. Директива № 2011/92/ЄС про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище (кодифікація)

27. Директива № 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище

28. Директива № 2003/4/ЄС про доступ громадськості до екологічної інформації та про скасування Директиви № 90/313/ЄС

29. Директива № 2003/35/ЄС про забезпечення участі громадськості у підготовці окремих планів та програм, що стосуються навколишнього

середовища, та внесення змін і доповнень до Директив №№ 85/337/ЄЕС та 96/61/ЄС про участь громадськості та доступ до правосуддя

30. Директива № 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи

31. Директива № 2004/107/ЄС про миш'як, кадмій, ртуть, нікель і поліциклічні ароматичні вуглеводні у атмосферному повітрі

32. Директива № 98/70/ЄС про якість бензину та дизельного палива та внесення змін і доповнень до Директиви № 93/12/ЄЕС, що доповнена Директивами №№ 2000/71/ЄК, 2003/17/ЄК та 2009/30/ЄК і Регламентом (ЄС) № 1882/2003

33. Директива № 1999/32/ЄС про зменшення вмісту сірки у деяких видах рідкого палива та внесення змін і доповнень до Директиви № 93/12/ЄС зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 та Директивою № 2005/33/ЄС

34. Директива № 94/63/ЄС про контроль викидів летючих органічних сполук (ЛОС), що виникають зі сховищ нафти та при її транспортуванні з терміналів до сервісних станцій зі змінами та доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003

35. Директива № 2004/42/ЄС про обмеження викидів летючих органічних сполук за рахунок використання органічних розчинників у певних фарбах і лаках та продукції полірування транспортних засобів та внесення змін і доповнень до Директиви № 1999/13/ЄС

36. Директива № 2008/98/ЄС про відходи

37. Директива № 1999/31/ЄС про захоронення відходів зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003

38. Директива № 2006/21/ЄС про управління відходами видобувної промисловості та внесення змін і доповнень до Директиви № 2004/35/ЄС

39. Директива № 2000/60/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики зі змінами і доповненнями, внесеними Рішенням № 2455/2001/ЄС і Директивою 2009/31/ЄС

40. Директива № 2007/60/ЄС про оцінку та управління ризиками затоплення

41. Директива № 2008/56/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері екологічної політики щодо морського середовища

42. Директива № 91/271/ЄЕС про очистку міських стічних вод зі змінами та доповненнями, внесеними Директивою № 98/15/ЄС та Регламентом (ЄС) № 1882/2003 і Регламентом (ЄС) № 1137/2008

43. Директива № 98/83/ЄС про якість води, призначеної для споживання людиною, зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 і Регламентом (ЄС) 596/2009

44. Директиви № 91/676/ЄС про захист вод від забруднення, спричиненого нітратами з сільськогосподарських джерел, зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003

45. Директива № 2009/147/ЄС про захист диких птахів

46. Директива № 92/43/ЄС про збереження природного середовища

існування, дикої флори та фауни, зі змінами і доповненнями, внесеними Директивами №№ 97/62/ЄС, 2006/105/ЄС та Регламентом (ЄС) № 1882/2003

47. Директива № 2010/75/ЄС про промислові викиди (всеохоплююче запобігання і контроль забруднень) (переглянута)

48. Директива № 96/82/ЄС про контроль за загрозами значних небезпек, пов'язаних з небезпечними речовинами, зі змінами і доповненнями, внесеними Директивою № 2003/105/ЄС та Регламентом (ЄС) № 1882/2003

49. Директива № 2003/87/ЄС про встановлення схеми торгівлі викидами парникових газів у рамках Співтовариства та внесення змін і доповнень до Директиви № 96/61/ЄС із змінами і доповненнями, внесеними Директивою № 2004/101/ЄС

50. Регламент (ЄС) № 842/2006 про певні фторовані парникові гази

51. Регламент (ЄС) № 2037/2000 про субстанції, що руйнують озоновий шар, зі змінами та доповненнями, внесеними Регламентами (ЄС) №№ 2038/2000, (ЄС) 2039/2000, (ЄС) 1804/2003, (ЄС) 2077/2004, (ЄС) 29/2006, (ЄС) 1366/2006, (ЄС) 1784/2006, (ЄС) 1791/2006 і (ЄС) 2007/899, та Рішеннями №№ 2003/160/ЄС, 2004/232/ЄС та 2007/54/ЄС

52. Директива № 2001/18/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 12 березня 2001 року про вивільнення у навколишнє середовище генетично модифікованих організмів та про скасування Директиви Ради № 90/220/ЄЕС зі змінами і доповненнями, внесеними Рішеннями № 2002/623/ЄС та № 2002/811/ЄС, Регламентами (ЄС) № 1829/2003 та (ЄС) № 1830/2003 та Директивою № 2008/27/ЄС

53. Регламент (ЄС) № 1946/2003 Європейського Парламенту і Ради від 15 липня 2003 року про транскордонні перевезення генетично модифікованих організмів

54. Директива № 2009/41/ЄС Європейського парламенту і Ради від 6 травня 2009 року про використання генетично модифікованих мікроорганізмів у замкненій системі.

1.2.2 Основна література:

1. Стратегічна екологічна оцінка: посібник/ [уклад.: Г.Б. Марушевський]. К.: К.І.С., 2014. -65с.

2. Стратегічна екологічна оцінка: метод.реком. для слухач./ [уклад.: Г.Б. Марушевський, О.В.Берданова]. К.: К.І.С., 2014. -44с. URL: www.library-odeku.16mb.com.

1.2.3 Додаткова література

1. Методичні вказівки до самостійної роботи та виконання контрольної роботи для студентів денної та заочної форми навчання з дисципліни “Екологічна оцінка планів, програм, проектів”. / Лоева І.Д., Тимошук М.О., Гарабажій Т.А., Снісаренко В.В. – Одеса, ОДЕКУ, 2018.-с.27. URL:www.library-odeku.16mb.com.

2 ТЕМИ ТА ЗМСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

2.1 Тема 1. Складання каталогу нормативно-правових актів України, які відповідають вимогам ст.361 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони

Перед початком практичних занять необхідно ознайомитися з нормативно-правовими актами Європейського Союзу та України.

Нормативно-правові документи: [1-53], серед яких – Директиви та Регламенти ЄС, національне законодавство України <https://zakon.rada.gov.ua/laws>, нормативні акти.

При роботі користуватися базами даних, наведеними на стор. 7.

Студенти мають скласти каталог нормативно-правових актів Європейського Союзу за сферами співробітництва в галузі охорони навколишнього середовища, та нормативно-правових актів України за тим самим напрямом співробітництва. Визначити ті, які відповідають вимогам ст.361 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони.

Звітним документом за темою є каталог у вигляді таблиці, де за напрямом асоціації в галузі охорони довкілля відображено стан імплементації європейських директив:

- назва та зміст директиви;
- національні законодавчі та нормативно-правові акти України за напрямком;
- які законодавчі та нормативно-правові акти уже існують в рамках імплементації цієї директиви в національне законодавство України;
- які законодавчі та нормативно-правові акти потрібно прийняти для високого стану імплементації цієї директиви в національне законодавство України.

Варіанти для опрацювання:

1. Управління довкіллям та інтеграція екологічної політики у інші галузі політики;
2. Якість атмосферного повітря;
3. Управління відходами та ресурсами;
4. Якість води та управління водними ресурсами, включаючи морське середовище;
5. Охорона природи;
6. Промислове забруднення та техногенні загрози;
7. Зміна клімату та захист озонового шару;
8. Генетично модифіковані організми.

Питання для самопідготовки:

1. Коли було підписано Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони?
2. Охарактеризуйте стан імплементації законодавства ЄС в національне законодавство України.
3. Який орган виконавчої влади є відповідальним за імплементацію європейського законодавства в національне в галузі охорони навколишнього середовища?
4. Якими документами регулюється проведення екологічної оцінки в ЄС?
5. Яким чином Стратегія державної екологічної політики України на період до 2030 року враховує цілі Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони?

2.2 Тема 2. Оцінка впливу на довкілля стратегій, планів і програм

Перед початком практичних занять необхідно вивчити відповідний теоретичний матеріал; ознайомитися з нормативно-правовими актами у сфері СЕО; ознайомитися із стратегією розвитку відповідного регіону, ознайомитися зі звітом про СЕО.

Рекомендована основна література [1, 2]; нормативно-правові документи [13, 14, 19, 26].

Теоретична частина

Стратегія формується як довгостроковий документ, який визначає розвиток на довго- або середньострокову перспективу. На її основі можуть розроблятися програми розвитку на 3-5 років, які, в свою чергу, можуть деталізувати в щорічних планах дій. Розробка стратегії починається з формування стратегічного бачення (образу бажаного майбутнього). Важливо, щоб це бачення поділялося і активно підтримувалося основними зацікавленими сторонами. На цьому ж етапі можуть бути сформульовані стратегічні пріоритети, наприклад принципи реалізації стратегії, цінності, кращі напрямки діяльності і т. п.

Розробка стратегії починається з аналізу ситуації. На цьому етапі в рамках планування робиться стратегічний аналіз і формується інформаційна основа планування розвитку.

Після визначення основних екологічних, пов'язаних з ними економічних та соціальних проблем певної області на основі аналізу починається розробка концепції розвитку (стратегії або програми). На цьому етапі формуються стратегічне бачення і пріоритети, ставляться цілі і завдання, починається формування системи індикаторів і основних механізмів реалізації стратегії.

Після консультацій з органами влади, громадськістю та іншими заінтересованими сторонами виконують детальне опрацювання стратегії, в тому числі розробку плану дій та механізмів оцінки і коригування програм і планів.

На наступному етапі розробляються механізми здійснення стратегії і конкретні плани дій. При цьому цілі повинні бути конкретними і відображати очікуваний результат. Завдання являють собою деталізацію поставлених цілей, вони повинні бути вимірювані і обмежені в часі.

Всі цілі і завдання супроводжуються показниками. Показники (індикатори) - характеристики, що дозволяють оцінювати ступінь досягнення поставлених цілей і завдань.

Розроблена стратегія після прийняття відповідного рішення піддається стратегічній екологічній оцінці.

На сьогоднішній день найбільш значущими документами міжнародного рівня в галузі стратегічної екологічної оцінки є Директива 2001 / 42/ЕС [1], обов'язкова для виконання всіма членами Європейського союзу, і Протокол про стратегічну екологічну оцінку [2], відкритий до підписання в 2003 році в Києві. Відповідно до Протоколу (п. 2, 3, 4 ст. 4) і Директивою ЄС (п. 2 ст. 3) СЕО підлягають плани і програми, що розробляються для сільського господарства, лісівництва, рибальства, енергетики, промисловості, включаючи гірський видобуток, транспорту, регіонального розвитку, управління відходами, водного господарства, телекомунікацій, туризму, планування розвитку міських і сільських районів або землекористування і визначають основу для видачі в майбутньому дозволів на реалізацію проектів, наведених у додатках до Протоколу (Додаток I) та Директиві ЄС (додатки I, II до Директиви 85/337 / ЕЕС).

Крім того, Протокол містить зобов'язання сторін щодо забезпечення участі громадськості у стратегічну екологічну оцінку (ст. 8), які можуть служити керівництвом для залучення громадськості в СЕО.

У Додатку III Протоколу наводяться критерії для визначення можливих екологічних, в тому числі пов'язаних зі здоров'ям населення, наслідків.

На відміну від Протоколу, Директива ЄС не описує покроково процедуру СЕО. Після перерахування планів і програм, що підлягають СЕО (ст. 3), а також загальних зобов'язань (ст. 4) Директива ЄС містить вимоги до екологічного звіту (ст. 5). Додаток I містить перелік інформації, яка повинна увійти в звіт. Далі Директива містить вимоги до процесу консультацій з громадськістю та природоохоронними органами (ст. 6), роз'яснення випадків необхідності проведення транскордонних консультацій (ст. 7), вимоги до прийняття рішення (ст. 8) і інформування природоохоронних органів та громадськості про прийняте рішення (ст. 9), а також вимоги до проведення моніторингу (ст. 10). На виконання цієї директиви в Україні прийнято закон «Про стратегічну екологічну оцінку» [3].

Це законодавчі та нормативно-правові засади, на яких засновано екологічну оцінку планів, проектів та програм.

Стаття 9 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»

поетапно описує процедуру СЕО, пропонуючи наступні кроки:

- 1) визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки;
- 2) складання звіту про стратегічну екологічну оцінку;
- 3) проведення громадського обговорення та консультацій у порядку, передбаченому [статтями 12](#) та [13](#) цього Закону, транскордонних консультацій у порядку, передбаченому [статтею 14](#) цього Закону;
- 4) врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій;
- 5) інформування про затвердження документа державного планування;
- 6) моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

2. Звіт про стратегічну екологічну оцінку, результати громадського обговорення та консультацій, проведених згідно із [статтями 12](#) та [13](#) цього Закону, а також результати транскордонних консультацій, проведених відповідно до [статті 14](#) цього Закону, враховуються в документі державного планування [3].

Громадське обговорення у процесі стратегічної екологічної оцінки оговорено статтею 12 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку»:

1. Замовник своєчасно забезпечує можливості для участі громадськості у стратегічній екологічній оцінці проекту документа державного планування, за умови доступності для розгляду всіх альтернативних варіантів.

2. Проект документа державного планування та звіт про стратегічну екологічну оцінку оприлюднюються на офіційному веб-сайті замовника з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості.

3. Про оприлюднення проекту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку громадськість повідомляє замовник.

4. Повідомлення про оприлюднення проекту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку публікується у друкованих засобах масової інформації (не менш як у двох), визначених замовником, та розміщується на офіційному веб-сайті замовника. Замовник забезпечує розміщення повідомлення та доступ до проекту документа державного планування і звіту про стратегічну екологічну оцінку протягом усього строку громадського обговорення, визначеного відповідно до частини шостої цієї статті [3].

5. Повідомлення про оприлюднення проекту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку повинно містити інформацію про:

- 1) повну назву документа державного планування, що пропонується, та стислий виклад його змісту;
- 2) орган, що прийматиме рішення про затвердження документа державного планування;
- 3) передбачувану процедуру громадського обговорення, у тому числі:
  - а) дату початку та строки здійснення процедури;
  - б) способи участі громадськості (надання письмових зауважень і пропозицій, громадські слухання тощо);

в) дату, час і місце проведення запланованих громадських слухань (у разі проведення);

г) орган, від якого можна отримати інформацію та адресу, за якою можна ознайомитися з проектом документа державного планування, звітом про стратегічну екологічну оцінку та екологічною інформацією, у тому числі пов'язаною зі здоров'ям населення, що стосується документа державного планування;

г) орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, його поштову та електронну адреси та строки подання зауважень і пропозицій;

д) місцезнаходження наявної екологічної інформації, у тому числі пов'язаної зі здоров'ям населення, що стосується документа державного планування;

4) необхідність проведення транскордонних консультацій щодо проекту документа державного планування.

6. Строк громадського обговорення встановлюється замовником і не може становити менш як 30 днів з дня оприлюднення повідомлення, передбаченого частиною четвертою цієї статті.

7. Громадськість у межах строку громадського обговорення має право подати замовнику в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) зауваження і пропозиції до проекту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку. Усі зауваження і пропозиції до проекту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку, одержані протягом встановленого строку, підлягають обов'язковому розгляду замовником. За результатами розгляду замовник враховує одержані зауваження і пропозиції або мотивовано їх відхиляє. Пропозиції і зауваження, подані після встановленого строку, не розглядаються.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку (стаття 11 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку») має врахувати зауваження і пропозиції, отримані у процесі громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та наданих органами, зазначеними у [статтях 6-8](#) цього Закону [3].

Звіт про стратегічну екологічну оцінку складається до затвердження документа державного планування та містить з урахуванням змісту і рівня деталізації документа державного планування, сучасних знань і методів оцінювання таку інформацію:

1) зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування;

2) характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

3) характеристику стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за

адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

4) екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

5) зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування;

6) опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

7) заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування;

8) обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки);

9) заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

10) опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності);

11) резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку підписується всіма його авторами (виконавцями) із зазначенням їхньої кваліфікації [3].

Завдання 1. Надайте оцінку стратегічної програми для проведення СЕО

Рекомендована основна література [1,2]. проекти СПП, звіти про СЕО.

Розглянути реальну стратегічну програму і звіт про СЕО.

Визначити мету і основні завдання конкретної стратегічної програми розвитку. Визначити, чи містить розроблення стратегії аналіз екологічної ситуації, необхідний для підготовки звіту про СЕО:

- які екологічні проблеми є найдавнішими та найбільш значущими в регіоні або галузі;

- які складові проблеми є природними, які виникли з причини антропогенного навантаження;

- чи впливає стан довкілля на соціально-економічну ситуацію та якість

життя в регіоні чи на розвиток галузі;

- якими можуть бути оцінки складових довіклля після реалізації СПП.

Визначити, з якими державними органами і на якому етапі розроблення СПП планується проведення консультацій.

Визначити, чи передбачає розроблення СПП доступ громадськості до інформації.

Заповнити форму звітності згідно таблиці, що надана нижче.

Для виконання завдання пропонується користуватися матеріалами додатків 1 і 2.

Мета і завдання СПП	Наявність аналізу екологічної ситуації	Консультації з органами влади	Доступ громадськості до інформації та консультації із заінтересованою громадськістю

Завдання 2. Оцініть звіт про СЕО

На прикладі реального звіту про СЕО (додаток Б) розглянути порядок проведення СЕО.

Визначити, на основі яких нормативно-правових актів і ким підготовано звіт про СЕО.

Визначити, чи усі аспекти СЕО відображені у звіті про СЕО. Зазначити переваги і недоліки звіту про СЕО.

Заповнити форму звітності згідно таблиці, що надана нижче.

Оцінка звіту про СЕО		
№	Переваги	Недоліки
1.		

Питання для самоперевірки та обговорення

1. Якими документами регламентується проведення СЕО в Україні?
2. Якими є типові завдання процесу розроблення СПП?
3. Визначити суб'єкти СЕО.
4. Якими є основні етапи СЕО стратегій, планів і програм? Якими документами це вказано?
5. Яким чином плануються консультації в процесі СЕО?
6. На яких етапах процес СЕО передбачає участь громадськості? Який міжнародний документ гарантує участь громадськості у процесі прийняття рішень стосовно довіклля?

Завдання 3. Виявлення заінтересованих сторін

Визначити, які групи можуть бути зацікавлені в розробці СПП та проведенні СЕО. Визначити взаємозв'язок між заінтересованими сторонами (взаємний інтерес чи конфлікт інтересів). Заповнити форму звітності згідно таблиці, що надана нижче.

	Органи влади	Промисловці	Екологічні неурядові організації
Органи влади		+	0
Промисловці	+		!
Екологічні неурядові організації	0	!	

«+» - взаємний інтерес, «0» - нейтральні відносини, «!» - конфлікт інтересів.

Теоретична частина

У процесі планування і СЕО беруть участь багато заінтересованих сторін. Їх ролі можуть варіювати в залежності від характеру ініціативи і конкретних умов її планування і реалізації.

Системний підхід до виявлення та залучення заінтересованих сторін може бути забезпечений на основі методу картування. Найбільш детально цей метод описаний в Стандарті AA1000SES [4], розробленому для забезпечення якісної взаємодії компаній і місцевого населення при здійсненні великих інвестиційних проектів.

Метод картування полягає в виявленні заінтересованих сторін на основі простих критеріїв, що відображають зацікавленість і можливості участі різних груп в оцінюваній (планованій) ініціативи. Систематичне виявлення суспільства, який можна мобілізувати і направити на реалізацію цілей стратегії. У таблиці 1 наведено критерії виявлення заінтересованих сторін, адаптовані для цілей СЕО.

Таблиця 2.1 - Критерії виявлення заінтересованих сторін

Критерій	Групи слід віднести до заінтересованих сторін, якщо:
Відповідальність	Здійснення ініціативи може привести до виникнення юридичних, фінансових чи інших зобов'язань ініціатора перед даною групою

Продовження таблиці 2.1

Вплив	Дана група може зробити істотний вплив на досягнення цілей стратегічної ініціативи, в тому числі внести значний вклад в її реалізацію (матеріальну чи нематеріальну) або, навпаки, загальмувати прийняті рішення
Партнерство	Ініціатор тісно взаємодіє з даною групою
Залежність	Істотна залежність даної групи від реалізації стратегічної ініціативи, в тому числі, пов'язана із задоволенням життєво важливих потреб або наданням значимого впливу
Представництво	Право окремих груп представляти свої інтереси щодо заної ініціативи, закріплене законодавчо або обумовлене традиціями або культурними особливостями
Спрямованість	Спрямованість стратегічної ініціативи на дані групи

Завдання 4. Складання плану проведення консультацій з органами влади та громадськістю

Визначити, з якими органами влади слід провести консультації і на яких етапах СЕО. Визначити, на яких етапах СЕО доцільно проводити консультації із заінтересованою громадськістю.

Заповнити форму звітності згідно таблиці, що надана нижче.

Етапи СЕО	Пропозиції щодо консультацій	Термін проведення	Органи влади	Заінтересована громадськість

Теоретична частина

Право громадян на участь у процесі прийняття рішень при здійсненні екологічного управління передбачено багатьма міжнародно-правовими актами. Зокрема, принципом 10 Декларації Ріо-де-Жанейро з навколишнього середовища і розвитку встановлено: «Екологічні проблеми найкраще вирішуються за участю всіх заінтересованих громадян на відповідному рівні. На національному рівні кожен індивід повинен мати можливість належного

доступу до всієї інформації про навколишнє середовище, яка є в розпорядженні владних структур, включаючи інформацію щодо небезпечних речовин та видів діяльності, а також можливості брати участь у процесі прийняття рішень. Держави сприяють інформуванню й участі громадськості». Участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля регламентовано Організацією Конвенцією [6].

При розробці СЕО для ДДП національного рівня Замовник повинен провести консультації з центральними уповноваженими органами, а при розробці СЕО для ДДП інших рівнів - з місцевими уповноваженими органами.

Консультації проводяться:

1. Етап «Визначення охоплення СЕО»:

- з громадськістю:

Основні методи взаємодії - інформування та збір письмових зауважень і пропозицій. Рекомендується проводити громадські слухання.

- Замовник публікує Звіт про визначення обсягу СЕО на офіційному сайті або користується іншими засобами інформування (преса, ТБ, радіо, об'ява).

- Громадськість письмово направляє пропозиції та зауваження.

- Замовник аналізує надані пропозиції та зауваження;

- з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я:

- Замовник подає Заяву про визначення обсягу СЕО до відповідного органу влади.

- Органи влади, що отримали Заяву про визначення обсягу СЕО направляють письмові пропозиції.

- Причини, за яких проведення СЕО не вимагається, своєчасно мають бути доведені до відома громадськості.

2. Етап «Звіт про стратегічну екологічну оцінку»:

- з громадськістю:

- Замовник оприлюднює звіт про СЕО та проект ДДП, як мінімум на 30 днів.

- Громадськість направляє письмово свої пропозиції та зауваження протягом терміну, зазначеного в повідомленні.

- Замовник отримує та аналізує пропозиції і зауваження.

- Оприлюднення проекту ДДП та звіту про СЕО не виключає можливості проведення громадських слухань, а також будь-яких інших форм публічного громадського обговорення.

- За результатами громадського обговорення замовник готує довідку про громадське обговорення;

- з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я:

Замовник направляє проект ДДП, звіт про СЕО та повідомлення про оприлюднення цих документів на паперових носіях та в електронному вигляді до:

- центральных уповноважених органів щодо проектів ДДП

загальнодержавного рівня та

- місцевих уповноважених органів, щодо проектів ДДП місцевого та регіонального рівнів.

Органи влади розміщують матеріали на своїх сайтах.

Органи влади направляють свої зауваження протягом 30 днів з моменту отримання проекту ДДП.

Замовник отримує та аналізує пропозиції і зауваження.

3.Етап «Облік громадської думки та прийняття рішення»:

- з громадськістю:

- Замовник оприлюднює довідку про громадське обговорення на офіційному сайті ;

- При проведенні громадського слухання Замовник оприлюднює протокол за результатами слухання.

- Замовник розміщує на офіційному сайті затверджений ДДП, а також перелік заходів для проведення моніторингу виконання ДДП.

- з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я:

- Замовник оприлюднює довідку про громадське обговорення на офіційному сайті.

- Замовник розміщує затверджений ДДП, а також перелік заходів для проведення моніторингу виконання ДДП.

- Замовник письмово повідомляє Міністерство про прийняття рішення про затвердження ДДП і публікацію документів на офіційному сайті.

4. Етап «Транскордонні консультації - Україна, як держава походження»

- Міністерство письмово повідомляє Замовника про необхідність проведення транскордонних консультацій.

- Надає копію проекту ДДП та Звіт про СЕО зачепленій державі та визначає строк, протягом якого зачеплена держава повинна повідомити про своє бажання (небажання) взяти участь у транскордонних консультаціях (не менше ніж 30 днів).

- Якщо зачеплена держава, сповістила Міністерство про своє бажання взяти участь у транскордонних консультаціях, Міністерство спільно із Замовником проводять консультації із зачепленою державою стосовно можливих транскордонних наслідків виконання ДДП та заходів, які передбачають мінімізацію або уникнення таких наслідків.

- За результатами консультацій Міністерство надсилає затверджений ДДП;

- пояснення про те, яким чином у Доповіді про СЕО були враховані результати консультацій і точки зору, висловлені під час транскордонних консультацій;

- перелік заходів з моніторингу, що затверджені Кабінетом Міністрів України.

Перед проведенням таких консультацій Міндовкілля і держава походження погоджують їх тривалість, порядок проведення, умови перекладу документів та заходи щодо забезпечення інформування та

можливість прийняття участі громадськості України.

Зауваження до проекту ДДП, отримані від органів влади та громадськості, направляються Державі походження.

Етап «Врахування результатів СЕО и прийняття рішення» замовник має:

- у ДДП включити або прикласти до нього рекомендації або висновки СЕО;
- в остаточній версії звіту по СЕО вказати, які рекомендації були враховані;
- у програму моніторингу ДДП включити заходи СЕО з моніторингу;
- підготувати довідку про консультації;
- підготувати довідку про громадське обговорення.

Питання для самоперевірки і обговорення

1. Яким чином громадськість може впливати на процес СЕО?
2. Яка різниця між громадськістю та заінтересованою громадськістю в процесі проведення СЕО?
3. Як врахувати права заінтересованих сторін, які мають конфлікт інтересів?
4. Яким чином можуть вплинути на СЕО результати консультацій?
5. Чи можна об'єднати консультації у процесі проведення СЕО з консультаціями в процесі розроблення СПП і реалізувати об'єднаний процес консультацій?

2.3 Тема 3. Ознайомлення з Єдиним реєстром з ОВД

Рекомендована основна література [10], проекти, звіти про ОВД.

Теоретична частина

8 грудня 2017 року набрав чинності Закон України «Про оцінку впливу на довкілля (ОВД)» (від 23.05.17 №2059-VIII), який запровадив в Україні європейську модель екологічної оцінки на виконання міжнародних зобов'язань України.

Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

- підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;
- проведення громадського обговорення планованої діяльності;
- аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля,
- інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення,
- під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;

- надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу,
- врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності.

Порядок передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля встановлюється Постановою Кабінету Міністрів від 13 грудня 2017 р. № 1026 «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля».

Цей Порядок визначає механізм передачі суб'єктом господарювання Міндовкілля або відповідному підрозділу з питань екології та природних ресурсів документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля, вимоги до форми, складу та її змісту та фінансування оцінки впливу на довкілля.

Якщо суб'єкт господарювання подає документи через електронний кабінет Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля вперше, він проходить реєстрацію.

Для цього суб'єкт господарювання вносить в електронний кабінет Реєстру інформацію згідно з переліком, наведеним у [додатку 1](#) Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля» [20]:

ПЕРЕЛІК

інформації, що зазначається суб'єктом господарювання для реєстрації в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (Додаток 1 до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля):

- Повне найменування юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця.
- Код згідно з ЄДРПОУ для юридичної особи або паспортні дані (серія, номер паспорта, ким і коли виданий), ідентифікаційний код для фізичної особи - підприємця .
- Місцезнаходження юридичної особи або місце проживання фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса).
- Прізвище, ім'я та по батькові керівника (для юридичної особи).
- Номер телефону.
- Електронна адреса, на яку система Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля буде надсилати суб'єкту господарювання зворотну інформацію.
- Код згідно з Класифікацією організаційно-правових форм господарювання (для юридичної особи).
- Код згідно з Класифікатором об'єктів адміністративно-

територіального устрою України (для юридичної особи).

Питання для самоперевірки і обговорення

1. Яким законом України регулюється виконання оцінки впливу на довкілля?
2. Яким документом встановлюється Порядок передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля?
3. Який орган державної влади веде Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля?
4. Який документ надає уповноважений орган державної влади по закінченню процедури оцінки впливу на довкілля?
5. Опишіть процедуру подання документів суб'єктом господарювання до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля?
6. Чи є подання документів до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля платною?

2.4 Тема 4 Ознайомлення з повідомленнями про планову діяльність

Для ознайомлення з Єдиним реєстром з оцінки впливу на довкілля слід зайти на сайт Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, який веде Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України за посиланням: <http://eia.menr.gov.ua/>

Завдання 1. Ознайомлення з поданими до Єдиного реєстру ОВД повідомленнями про планову діяльність

Рекомендовані нормативно-правові документи [22, 23, 24, 25].

На прикладі реального ОВД підготувати повідомлення про планову діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля.

Для виконання завдання слід скористатися додатком А.

Теоретична частина

Повідомлення про планову діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, складається відповідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля.

Повідомлення про планову діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, подається уповноваженому територіальному органу, а у випадку, визначеному [частиною четвертою](#) статті 5 Закону, - уповноваженому центральному органу у форматі Adobe Portable Document Format (PDF) за формою згідно з [додатком 2](#) Порядку передачі документації для надання

висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля» [20] через електронний кабінет Реєстру.

У повідомленні про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, наводиться інформація про:

- 1) суб'єкта господарювання — назва (прізвище, ім'я, по батькові), юридична адреса (адреса реєстрації), контактний номер телефона;
- 2) плановану діяльність, її характеристику, технічні альтернативи;
- 3) місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи;
- 4) соціально-економічний вплив планованої діяльності;
- 5) загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо);
- 6) екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами;
- 7) необхідну еколого-інженерну підготовку і захист території за альтернативами;
- 8) сферу, джерела та види можливого впливу на довкілля;
- 9) належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля;
- 10) наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля;
- 11) планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля;
- 12) передбачену процедуру оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості;
- 13) проведення та процедуру громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу планованої діяльності на довкілля;
- 14) вид рішення про провадження планованої діяльності, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, та орган, до повноважень якого належить прийняття цього рішення;
- 15) найменування уповноваженого територіального органу, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою цієї статті, — уповноваженого центрального органу, до якого подається повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, та якому надсилаються зауваження та пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля (див. Додаток А).

Питання для самоперевірки і обговорення

1. Яким чином суб'єкт господарювання інформує уповноважений територіальний орган про намір провадити плановану діяльність та оцінку її

впливу на довкілля?

2. Як оприлюднюються повідомлення про планову діяльність, що підлягає оцінці впливу на довкілля?

3. Яка інформація наводиться в повідомленні про планову діяльність?

4. Де можна ознайомитись з наміром суб'єкта господарювання провести плановану діяльність?

2.5 Тема 5. Ознайомлення з ДБН А.2.2.2. - 1:2021 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище»

Рекомендовані нормативно-правові документи [20, 21]

Теоретична частина

Статтею 31 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI передбачено, що до проектної документації на будівництво об'єктів, що підлягають оцінці впливу на довкілля згідно з Законом «Про оцінку впливу на довкілля» від 23 травня 2017 року № 2059-VIII додаються результати оцінки впливу на довкілля.

ОВНС розробляється у складі проектної документації та надається уповноваженим державним органам для експертної оцінки і повинен всебічно характеризувати результати оцінки впливів на природне, соціальне, включаючи життєдіяльність населення, і техногенне середовище та обґрунтовувати допустимість планованої діяльності. Порядок розроблення матеріалів ОВНС у складі проектної документації визначений в ДБН А.2.2-1-2021 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд. Основні положення проектування».

Розділ ОВНС розробляється лише на виконання вимог ДБН А.2.2-1-2021.

Оцінка впливу на довкілля (ОВД) — це процедура, що передбачає:

- підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;
- проведення громадського обговорення;
- аналіз уповноваженим органом інформації, наданої у звіті з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки трансграничного впливу, іншої інформації;
- надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля;
- врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про

провадження планованої діяльності.

Порядок затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи

Перед затвердженням проектів будівництва для проведення їх експертизи до проектної документації на будівництво об'єктів, що підлягають оцінці впливу на довкілля згідно із Законом України «Про оцінку впливу на довкілля», додаються результати проведення такої оцінки (Постанова КМ № 95 від 23.01.2019).

Для об'єктів, що підлягають оцінці впливу на довкілля, розробляється звіт з оцінки впливу на довкілля. За наявності звіту з оцінки впливу на довкілля матеріали (розділ) оцінки впливів на навколишнє середовище у складі проектної документації розробляються тільки в частині заходів, не включених до звіту з оцінки впливу на довкілля (Постанова КМ № 128 від 23.01.2019; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 752 від 26.08.2020).

За наявності звіту з оцінки впливу на довкілля матеріали (розділ) оцінки впливів на навколишнє середовище у складі проектної документації не розробляються.

У цьому випадку ОВД та ОВНС тотожні.

Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) ДБН А.2.2-1:2021

Розділ ОВНС повинен містити наступні підрозділи:

- підстави для проведення ОВНС;
- інформація про здійснену процедуру оцінки впливу на довкілля (для видів діяльності та об'єктів, які підлягають оцінці впливу на довкілля);
- фізико-географічні особливості району і майданчика (траси) будівництва об'єкта проектування;
- загальна характеристика об'єкта проектування;
- оцінка впливів планованої діяльності на навколишнє природне середовище;
- оцінка впливів планованої діяльності на навколишнє соціальне середовище;
- оцінка впливів планованої діяльності на навколишнє техногенне середовище;
- комплексні заходи щодо забезпечення нормативного стану навколишнього середовища і його безпеки;
- оцінка впливів на навколишнє середовище під час будівництва;
- висновок про екологічні наслідки.

Підстави для проведення ОВНС

До складу матеріалів підрозділу включають:

- завдання на розроблення матеріалів ОВНС (додаток А);
- відомості про документи, що є підставою для розроблення матеріалів ОВНС у складі проектної документації;
- перелік джерел потенційного впливу планованої діяльності на навколишнє середовище з урахуванням її альтернативних варіантів;
- стислу характеристику видів впливів планованої діяльності на навколишнє середовище та їх перелік;
- перелік екологічних, санітарно-епідеміологічних, протипожежних і містобудівних обмежень з посиланням на відповідні нормативні документи;
- перелік використаних нормативно-методичних документів;
- опис методів прогнозування динаміки показників навколишнього середовища і обґрунтування розрахункових періодів прогнозу;
- дані про виконавця та перелік субпідрядних організацій і фахівців, котрі розробляли ОВНС;
- перелік та стислий аналіз попередніх погоджень і експертиз, включаючи і громадську експертизу (якщо вона проводилась);
- перелік джерел інформації, використаних при розробленні матеріалів ОВНС;
- висновок про екологічні наслідки.

Інформація про здійснену процедуру оцінки впливу на довкілля

Підрозділ надається у випадку, якщо для планованої діяльності проведено оцінку впливу на довкілля. До складу матеріалів підрозділу включають:

- інформацію про терміни в які було проведено оцінку впливу на довкілля;
- номер справи з Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, де міститься звіт та висновок з оцінки впливу на довкілля;
- копія висновку з оцінки впливу на довкілля про допустимість планованої діяльності (наводиться у додатках до розділу ОВНС).

Фізико-географічні особливості району і майданчика (траси) будівництва об'єкта

Підрозділ має містити:

- стислий опис фізико-географічних умов,
- рельєфу місцевості,
- дані про наявність об'єктів природно-заповідного фонду,
- узагальнену характеристику флори і фауни в обсязі, необхідному для екологічних, санітарно-епідеміологічних, соціальних і економічних оцінок на регіональному і місцевому рівнях,
- характеристику розподілу всіх негативних факторів у зоні впливів планованої діяльності, а також відповідні картографічні матеріали,

ситуаційні схеми тощо.

Загальна характеристика об'єкта

До складу матеріалів підрозділу включаються:

- загальна характеристика планованої діяльності та її альтернативи;
- відомості щодо відповідності планованої діяльності містобудівній документації та здійснення її стратегічної екологічної оцінки;
- наявність позитивних екологічних, санітарно-епідеміологічних, соціальних і економічних аспектів реалізації планованої діяльності.

Загальна характеристика планованої діяльності містить:

- розгляд варіантів розміщення планованої діяльності (у тому числі альтернативи відмови від діяльності), а також варіантів технологічних процесів, якщо вони передбачаються завданням на проектування;
- дані про розміри будівельних майданчиків, площі зайнятих земельних угідь;
- коротку характеристику виробництва і продукції, що виробляється;
- дані про сировинні, земельні, водні, енергетичні та інші використовувані ресурси;
- опис технологічного процесу планованої діяльності з зазначенням усіх чинників впливу на навколишнє середовище і проектних рішень, спрямованих на усунення чи зменшення шкідливих викидів, скидів, витоків, випромінювань у навколишнє середовище;
- опис інженерних мереж і комунікацій, схем збору, очищення і видалення шкідливих речовин та відходів;
- проектні дані про розрахункові обсяги усіх видів газоподібних, рідких, твердих відходів виробництва і твердих побутових відходів, а також проектні рішення щодо екологічної та санітарної безпеки видалення, оброблення або знешкодження як на об'єкті, що проектується, так і при передачі їх на інші підприємства для подальшого використання та оброблення;
- оцінку можливості виникнення та розвитку аварійних ситуацій;
- перелік і характеристику потенційних джерел впливу на навколишнє середовище;
- перелік потенційних об'єктів впливів і можливі межі зони впливу на періоди будівництва та експлуатації об'єкта планованої діяльності

Оцінка впливів планованої діяльності на навколишнє природне середовище

При складанні матеріалів підрозділу виділяються наступні компоненти:

- клімат і мікроклімат;
- повітряне середовище;

- геологічне середовище;
- водне середовище;
- землі та ґрунти;
- рослинний і тваринний світ;
- природоохоронні території та об'єкти.

Розглядаються тільки ті компоненти та об'єкти навколишнього природного середовища, на які впливає планована діяльність, а також ті, сучасний стан яких не відповідає нормативному. Серед чинників впливу на навколишнє середовище слід розглядати просторові, енергетичні, хімічні, фізичні тощо.

Додатково розглядаються впливи, які пов'язані з надзвичайними ситуаціями (аварії, стихійні лиха тощо).

До складу матеріалів підрозділу “Клімат і мікроклімат” включаються:

- стисла характеристика кліматичної зони розміщення планованої діяльності;
- основні кількісні характеристики поточних і багаторічних кліматичних даних;
- оцінка очікуваних змін мікроклімату у випадках активних і масштабних впливів планованої діяльності (значне виділення інертних газів, теплоти, вологи тощо);
- оцінка впливу кліматичних умов, несприятливих для розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі;
- можливості виникнення мікрокліматичних умов, що сприяють розповсюдженню шкідливих видів фауни і флори;
- особливості кліматичних умов, сприятливих для зростання інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище.

До складу матеріалів підрозділу “Повітряне середовище” включаються:

- характеристика джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, схема їх розміщення, розрахунки потужності викидів цих джерел з посиланням на використані методики;
- результати розрахунків приземних концентрацій з посиланням на використані програмні засоби;
- дані фоновому забрудненню атмосфери в районі розміщення проєктованого об'єкта (дані натурних спостережень на стаціонарних постах, підфакельних досліджень, розрахункові тощо);
- оцінка рівня забруднення атмосферного повітря, що створюватиметься проєктованим об'єктом, а також з урахуванням фоновому рівня забруднення за гігієнічними нормативами (гранично допустимими концентраціями, орієнтовно безпечними рівнями впливу хімічних і

біологічних речовин, групами сумачії, комплексними показниками та критеріями небезпеки);

- прогнози, на розрахунковий період, фонові концентрації забруднюючих речовин без урахування впливу планованої діяльності та прогнози на розрахунковий період рівні забруднення атмосферного повітря з урахуванням прогнозного фону та впливу планованої діяльності;

- оцінка забруднення атмосферного повітря при несприятливих метеорологічних умовах і відповідні метеоекологічні обмеження величин максимальних разових викидів;

- оцінка забруднення при можливих аварійних ситуаціях;

- обґрунтування рівнів допустимих викидів і заходів щодо запобігання або зменшення утворення і виділення речовин, що забруднюють атмосферне повітря;

- пропозиції щодо нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин для стаціонарних джерел, що проектуються, будуються або модернізуються, окремих типів обладнання, споруд, визначення відповідності встановленим (затвердженим) нормативами гранично допустимого викиду забруднюючих речовин або технологічним нормативами допустимих викидів;

- пропозиції щодо визначення розміру санітарно-захисної зони на підставі розрахунків забруднення атмосфери від об'єкта планованої діяльності;

- організація моніторингу стану атмосферного повітря, методи і засоби контролю.

Підлягають аналізу впливи пріоритетних та специфічних забруднюючих речовин, що містяться у викидах об'єктів планованої діяльності з урахуванням фонових концентрацій в межах зон впливу цих об'єктів.

Підлягають аналізу характеристики шуму від об'єкта планованої діяльності (за даними розділу проектної документації "Захист від шуму"):

- дані натурних вимірів існуючого фонового рівня шуму (якщо вони мали місце);

- розрахункові рівні шуму від об'єкта планованої діяльності та оцінка їх за гігієнічними нормативами;

- обґрунтування заходів щодо зменшення шуму від джерел проєктованого об'єкта до нормативних рівнів на межі рекомендованої санітарно-захисної зони для об'єкта;

- обґрунтування вимог до шумозахисних заходів.

Наводиться аналіз впливів теплових викидів, ультразвуку, електромагнітних та іонізуючих випромінювань і обґрунтовуються заходи щодо їхнього запобігання або зменшення.

До складу матеріалів підрозділу «Геологічне середовище»

на підставі даних проведених інженерно-геологічних вишукувань

включається загальна характеристика основних елементів геологічної, структурно-тектонічної будови, геоморфологічних особливостей та ландшафтів, аналіз існуючих і прогнозованих негативних ендегенних і екзогенних процесів і явищ природного і техногенного походження (тектонічних, сейсмічних, геодинамічних, зсувних, селевих, карстових, змін напруженого стану і властивостей масивів порід, деформації земної поверхні тощо) з урахуванням впливів планованої діяльності.

Обґрунтовується прийнятність проектних заходів щодо запобігання або зменшення розвитку небезпечних геологічних процесів і явищ, прийнятих на підставі рекомендацій інженерних вишукувань та (або) інструментального обстеження об'єктів.

До складу матеріалів підрозділу «Водне середовище»

включають результати аналізу порушення гідрологічних і гідрогеологічних параметрів водних об'єктів і територій у зонах впливів планованої діяльності, впливи на поверхневі і підземні води пріоритетних і специфічних забруднюючих речовин, що надходять у водне середовище при скидах стічних вод і фільтраційних витоків.

Результати аналізу повинні відображати розподіл оцінюваних показників по акваторії і території, у контрольних створах, враховувати впливи, що підсумовуються, обґрунтовувати санітарні попуски, допустимі скиди і фільтраційні витоків.

У матеріалах, що характеризують поверхневі води, стисло наводяться загальні відомості про водні об'єкти, основні дані щодо їх водозбірних басейнів і господарського використання, наявність пунктів спостережень за їх станом.

При оцінці впливів планованої діяльності на стан поверхневих вод розглядають:

- морфометричні, гідродинамічні і водно-балансові параметри водного об'єкта;
- якість води (хімічний склад, загальні властивості, бактеріологічні показники, токсичність і сумарна радіоактивність);
- характеристику водної екосистеми (за необхідності).

Оцінка впливу планованої діяльності на поверхневі води проводиться з врахуванням лімітів забору та використання води, лімітів скидання забруднюючих речовин (гранично допустимі скиди ГДС речовин із зворотними (стічними) водами у поверхневі водні об'єкти), якщо такі вже встановлені. Також в підрозділі наводять матеріали щодо якості води водного об'єкта в місцях водокористування, відпочинку, спорту, якщо ці місця потрапляють у зону впливу планованої діяльності.

Наводиться інформація щодо розміру зон санітарної охорони джерел та споруд централізованого водопостачання населених місць та централізованого питного водопостачання окремих об'єктів, прибережних захисних і водоохоронних зон водних об'єктів, що попадають в зону

можливого впливу об'єкта планованої діяльності.

Обґрунтовуються заходи щодо запобігання або зменшення надходження у водне середовище забруднюючих речовин, порушення гідродинамічного режиму, виснаження поверхневих і підземних водних ресурсів, погіршення стану вод і деградації угруповань водних організмів. Розрахунки показників якості поверхневих вод повинні бути виконані для найнесприятливіших гідрологічних періодів упродовж року (зимова або літня межінь).

До складу матеріалів підрозділу «Землі та ґрунти»

включають матеріали аналізу впливу планованої діяльності на землі та ґрунти з урахуванням особливостей землекористування, наявності особливо цінних земель, хімічного, біологічного та радіоактивного забруднення, деградації земель та ґрунтів, вібрації, виникнення небезпечних екзогенних та інженерногеологічних процесів і явищ та інших чинників, які негативно впливають на стан земель та ґрунтів.

При оцінці впливів планованої діяльності на стан ґрунтів враховують генетичні види ґрунтів, характеристики їхнього гумусового складу, механічні і водно-фізичні властивості, ландшафтнегеохімічні бар'єри (накопичення і міграція речовин), родючість, ступінь розвитку процесів деградації ґрунтів та здійснюється оцінка стану забруднення ґрунту токсичними (важкі метали, нафтопродукти тощо) і радіоактивними речовинами та біологічними агентами за гігієнічними нормативами та критеріями.

Обґрунтовують заходи щодо охорони земель та ґрунтів, запобігання або зменшення негативних впливів на них, рекультивації порушених земель, консервації деградованих, малопродуктивних і техногенно забруднених земель, поліпшення малопродуктивних угідь, зняття, складування, зберігання та використання поверхневого шару ґрунту, відновлення екосистем тощо.

До складу матеріалів підрозділу «Рослинний і тваринний світ»

включається коротка характеристика домінуючих екосистем, флори і фауни, інформація про наявність об'єктів рослинного і тваринного світу, занесених до Червоної книги України, та рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України тощо.

Вихідні дані для характеристики стану і оцінки змін рослинного і тваринного світу формуються на основі фондових даних і матеріалів натурних досліджень.

Підлягають аналізу впливи на рослинний і тваринний світ тільки тих забруднюючих речовин, що надходять до навколишнього середовища в результаті планованої діяльності. Оцінюється опосередкований вплив на флору і фауну техногенних змін клімату і мікроклімату, водного режиму, ґрунтового покриву, фізичних і біологічних факторів.

Оцінюються зміни складу рослинних угруповань і фауни, видової

різноманітності, популяцій домінуючих, цінних і охоронюваних видів, їх фізіологічного стану і продуктивності, стійкості до хвороб. Обґрунтовуються заходи щодо забезпечення збереження біорізноманіття, запобігання виснаженню і деградації об'єктів рослинного і тваринного світу, рослинних угруповань.

Враховується наявність у зонах впливів планованої діяльності природоохоронних територій та об'єктів наземних, водних і повітряних шляхів міграції тварин.

Подається дендроплан озеленення території, що включає відомість про озеленення та баланс знесених і компенсаційних насаджень за містобудівними нормами.

Дані про обсяги усіх видів відходів

До матеріалів оцінки впливів планованої діяльності на навколишнє середовище додаються:

- проектні дані про обсяги усіх видів газоподібних, рідких і твердих відходів виробництва і твердих побутових відходів;
- відомості про запроєктовані технологічні рішення щодо зменшення обсягів відходів, які утворюються;
- відомості щодо роздільного збирання побутових відходів;
- відомості про заходи щодо використання, оброблення або знешкодження відходів безпосередньо на підприємстві;
- дані щодо напрямків поводження з відходами, які вивозяться за межі підприємства.

До складу матеріалів підрозділу «Природоохоронні території та об'єкти»

включається інформація про наявність та характеристики територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх функціональні та охоронні зони, територій, зарезервованих з метою наступного заповідання, територій та об'єктів екомережі, територій Смарагдової мережі, водно-болотних угідь міжнародного значення, біосферних резерватів програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Здійснюється аналіз впливів планованої діяльності на природоохоронні території та об'єкти, обґрунтовуються заходи щодо забезпечення їх збереження з урахуванням вимог пріоритету екологічної безпеки та опрацювання альтернативних шляхів.

Оцінка впливів планованої діяльності на навколишнє соціальне середовище

При складанні матеріалів підрозділу наводиться коротка сучасна і прогнозна характеристики основних соціально-побутових умов проживання

місцевого населення в зоні впливів планованої діяльності.

Характеристика населення включає інформацію про його статеві-вікову структуру, зайнятість, міграцію, чисельність, захворюваність і потреби. При цьому визначається:

- характер та розміщення прилеглої до об'єкта проектування житлової та громадської забудови;
- наявність об'єктів соціально-побутового, спортивно-оздоровчого, курортного та рекреаційного призначення, пам'яток історичної спадщини тощо;
- інженерне облаштування забудови (водопостачання, каналізація, теплопостачання та інше).

Оцінюються позитивні і негативні впливи планованої діяльності на соціальні умови життєдіяльності та задоволення потреб місцевого населення, в тому числі його зайнятості.

Оцінюються впливи планованої діяльності на зони рекреації та обґрунтовуються заходи щодо їх збереження і раціонального використання.

У випадках проектування об'єктів, до яких здійснюється процедура оцінки впливу на довкілля, наводиться оцінка прогнозного впливу проектного об'єкта на стан здоров'я населення, яке мешкає на прилеглий території

Обґрунтовуються заходи щодо запобігання погіршенню умов життєдіяльності місцевого населення та його здоров'я при реалізації проекту будівництва об'єкта, у тому числі розглядаються компенсаційні заходи.

Оцінка впливів планованої діяльності на навколишнє техногенне середовище

При складанні матеріалів підрозділу наводиться оцінка впливу планованої діяльності на промислові, житлово-цивільні об'єкти, пам'ятки архітектури, історії і культури (як об'єкти забудови), наземні і підземні споруди та інші елементи техногенного середовища, що знаходяться в зоні впливів планованої діяльності. Обґрунтовуються заходи щодо забезпечення їх експлуатаційної надійності і збереженості.

Наводиться перелік об'єктів навколишнього техногенного середовища, що можуть негативно впливати на проектовану діяльність, види цих впливів, способи і засоби їх ліквідації.

Комплексні заходи щодо забезпечення нормативного стану навколишнього середовища і його безпеки

Підрозділ містить результати узагальнення заходів щодо забезпечення нормативного стану навколишнього середовища, а також дані щодо поводження з усіма відходами, що утворюються при здійсненні планованої діяльності.

Наводиться перелік і стисла характеристика проектних рішень,

комплекс яких включає:

- природозахисні та ресурсозберігаючі заходи – збереження і раціональне використання природоохоронних територій та об'єктів, земельних, водних, енергетичних та інших ресурсів, повторне їх використання тощо;

- захисні заходи - влаштування захисних споруд (дренажі, екрани, завіси тощо), включаючи технологічні заходи (використання екологічно чистих і безвідхідних технологій, очищення, екологічно безпечне поводження з відходами тощо);

- планувальні заходи (функціональне зонування, організація санітарно-захисних зон, озеленення тощо), усунення наднормативних впливів;

- відновлювальні заходи – технічна і біологічна рекультивация, консервація земель, відновлення екосистем, нормалізація стану окремих компонентів навколишнього середовища тощо;

- компенсаційні заходи - компенсація незворотного збитку від планованої діяльності шляхом проведення заходів щодо рівноцінного поліпшення стану природного, соціального і техногенного середовища в іншому місці і/або в інший час, грошове відшкодування збитків, прогнозні екологоекономічні збитки (розрахунки екологічного податку за викиди в атмосферне повітря окремих забруднюючих речовин (сполук) стаціонарними джерелами забруднення, за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти, за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах, за утворення радіоактивних відходів виробниками електричної енергії - експлуатуючими організаціями ядерних установок (атомних електростанцій) тощо);

- охоронні заходи – моніторинг стану навколишнього природного середовища в межах зони впливу планованої діяльності (розглядаються ті компоненти навколишнього природного середовища, на які матиме вплив планована діяльність).

Комплексні заходи щодо забезпечення нормативного стану навколишнього середовища і його безпеки

Визначається ступінь екологічного ризику планованої діяльності та впливу на умови життєдіяльності людини.

Оцінка ризику впливу планованої діяльності на навколишнє середовище включає наступне:

- оцінку ризику впливу планованої діяльності на здоров'я населення;
- оцінку соціального ризику впливу планованої діяльності;
- опис технічних рішень із запобігання розвитку аварій та локалізації викидів небезпечних речовин, забезпечення пожежної та вибухобезпеки;
- опис систем контролю та автоматичного регулювання, блокування, сигналізації та інших засобів запобігання аваріям;
- наведення рекомендацій зі зниження ризиків.

Обґрунтовується прийнятність комплексу проектних рішень.

Наводиться перелік і характеристика залишкових впливів і обґрунтовується їх допустимість при будівництві і експлуатації об'єктів проектованої діяльності.

Оцінка впливів на навколишнє середовище під час будівництва

Підрозділ виконується у складі розділу ОВНС з урахуванням матеріалів проекту організації будівництва відповідно до вимог ДБН А.3.1-5 і включає заходи щодо:

- захисту повітряного середовища та боротьби з шумом й іншими негативними фізичними впливами;
- охорони поверхневих і підземних вод;
- охорони земель та ґрунтів;
- охорони об'єктів рослинного і тваринного світу, та рослинних угруповань;
- охорони природоохоронних територій та об'єктів;
- охорони умов життєдіяльності людини;
- охорони пам'яток історії і культури;
- охорони оточуючих об'єктів техногенного середовища.

Виконується комплексний аналіз стану будівельного майданчика (траси) і встановлюються вимоги до:

- розміщення під'їзних доріг та стоянок автотранспорту;
- підйомно-транспортних механізмів, будівельного обладнання, електроприладів, інструментів тощо;
- інженерного облаштування побутових приміщень та складських об'єктів;
- видалення або утилізації будівельних відходів та рекультивації земель після завершення будівельної діяльності;
- вибору оптимальних технологічних рішень, що знижують негативний вплив будівництва на навколишнє середовище до нормативного рівня.

В матеріалах підрозділу відображають оцінку впливу об'єкта будівництва на природні об'єкти, на середовище життєдіяльності людини та оточуючі будівлі і споруди, а також проектні санітарні заходи щодо створення сприятливих умов життєдіяльності населення, що проживає в зоні будівництва.

Висновок про екологічні наслідки

Висновок про екологічні наслідки складається за матеріалами розділу ОВНС та відображає наступні данні:

- інформація щодо проведення оцінки впливу на довкілля планованої діяльності;
- дані про плановану діяльність, мету і шляхи її здійснення;
- суттєві фактори, що впливають чи можуть впливати на стан навколишнього природного середовища з урахуванням можливості виникнення надзвичайних екологічних ситуацій;

- кількісні та якісні показники оцінки рівнів впливу планованої діяльності, а також заходи, що гарантують здійснення діяльності відповідно до нормативного стану;

- перелік залишкових впливів.

Висновок про екологічні наслідки планованої діяльності складається в стислій формі, містить тільки підсумкові результати розділу ОВНС і необхідні коментарі.

Висновок про екологічні наслідки діяльності підписується замовником і генеральним проектувальником.

Оцінка ризику впливу планованої діяльності на здоров'я населення

Оцінка ризику впливу планованої діяльності на здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря поширюється тільки на підприємства I та II класів небезпеки за санітарною класифікацією підприємств, виробництв, споруд і проводиться за розрахунками ризику розвитку неканцерогенних і канцерогенних ефектів. Оцінка неканцерогенного ризику здійснюється відповідно до таблиці Б 1 додатку Б ДБН А.2.2-1-2021.

Оцінка соціального ризику впливу планованої діяльності

Соціальний ризик планованої діяльності визначається як ризик для групи людей, на яку може вплинути впровадження об'єкта господарської діяльності, з урахуванням особливостей природнотехногенної системи [9].

Питання для самоперевірки і обговорення

1. З яких підрозділів складається розділ ОВНС?
2. Чи надається в ОВНС інформація про здійснену процедуру оцінки впливу на довкілля?
3. Яка інформація надається в підрозділі «Фізико-географічні особливості району і майданчика (траси) будівництва об'єкта проектування»?
4. Яка інформація надається в підрозділі «Загальна характеристика об'єкта»?
5. Яка інформація надається в підрозділі «Оцінка впливів планованої діяльності на навколишнє природне середовище»?
6. Які характеристики підлягають аналізу при оцінці змін стану при здійсненні планованої діяльності:
  - клімату і мікроклімату;
  - повітряного середовища;
  - водного середовища;
  - рослинного та тваринного світу;
  - природоохоронних територій та об'єктів.
7. Яка інформація надається в підрозділі «Оцінка впливів планованої діяльності на навколишнє соціальне середовище»?

8. Як здійснюється оцінка впливів планованої діяльності на навколишнє техногенне середовище.

9. Які комплексні заходи щодо забезпечення нормативного стану навколишнього середовища і його безпеки слід вжити для забезпечення нормативного стану природного середовища?

10. Як виконується оцінка впливів на навколишнє середовище під час будівництва?

2.6 Тема 6. Ознайомлення зі звітом про ОВД у Єдиному реєстрі ОВД

Рекомендовані нормативно-правові документи [22, 23, 24, 25], звіти з ОВД.

Завдання 1. За матеріалами реального звіту про оцінку впливу на довкілля студенти перевіряють наявність і повноту необхідних матеріалів і реквізитів на планову діяльність, а також проводять оцінку відповідності поданих матеріалів вимогам статті 6 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Документи оформлюються згідно з варіантом, що отриманий від викладача. Пакет документів містить у собі узагальнені дані про підприємство, дані про джерела впливу на навколишнє середовище на підприємстві, характеристика рівнів впливу діяльності підприємства на стан навколишнього середовища, належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля, наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля.

Теоретична частина

Звіт з ОВД включає відповідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»: опис планованої діяльності, зокрема:

- опис місця провадження планованої діяльності;
- цілі планованої діяльності;
- опис характеристик діяльності протягом виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності, у тому числі (за потреби) роботи з демонтажу, та потреби (обмеження) у використанні земельних ділянок під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності;
- опис основних характеристик планованої діяльності (зокрема виробничих процесів), наприклад, виду і кількості матеріалів та природних ресурсів (води, земель, ґрунтів, біорізноманіття), які планується використовувати;
- оцінку за видами та кількістю очікуваних відходів, викидів (скидів), забруднення води, повітря, ґрунту та надр, шумового, вібраційного, світлового, теплового та радіаційного забруднення, а також випромінення,

які виникають у результаті виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності [10];

- опис виправданих альтернатив (наприклад, географічного та/або технологічного характеру) планованої діяльності, основних причин обрання запропонованого варіанта з урахуванням екологічних наслідків;

- опис поточного стану довкілля (базовий сценарій) та опис його ймовірної зміни без здійснення планованої діяльності в межах того, наскільки природні зміни від базового сценарію можуть бути оцінені на основі доступної екологічної інформації та наукових знань;

- опис факторів довкілля, які ймовірно зазнають впливу з боку планованої діяльності та її альтернативних варіантів, у тому числі здоров'я населення, стан фауни, флори, біорізноманіття, землі (у тому числі вилучення земельних ділянок), ґрунтів, води, повітря, кліматичні фактори (у тому числі зміна клімату та викиди парникових газів), матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину, ландшафт, соціально-економічні умови та взаємозв'язки між цими факторами;

- опис і оцінку можливого впливу на довкілля планованої діяльності, зокрема величини та масштабів такого впливу (площа території та чисельність населення, які можуть зазнати впливу), характеру (за наявності — транскордонного), інтенсивності і складності, ймовірності, очікуваного початку, тривалості, частоти і невідворотності впливу (включаючи прямий і будь-який опосередкований, побічний, кумулятивний, транскордонний, короткостроковий, середньостроковий та довгостроковий, постійний і тимчасовий, позитивний і негативний вплив), зумовленого:

- виконанням підготовчих і будівельних робіт та провадженням планованої діяльності, включаючи (за потреби) роботи з демонтажу після завершення такої діяльності;

- використанням у процесі провадження планованої діяльності природних ресурсів, зокрема земель, ґрунтів, води та біорізноманіття;

- викидами та скидами забруднюючих речовин, шумовим, вібраційним, світловим, тепловим та радіаційним забрудненням, випроміненням та іншими факторами впливу, а також здійсненням операцій у сфері поводження з відходами;

- ризиками для здоров'я людей, об'єктів культурної спадщини та довкілля, у тому числі через можливість виникнення надзвичайних ситуацій;

- кумулятивним впливом інших наявних об'єктів, планованої діяльності та об'єктів, щодо яких отримано рішення про провадження планованої діяльності, з урахуванням усіх існуючих екологічних проблем, пов'язаних з територіями, які мають особливе природоохоронне значення, на які може поширитися вплив або на яких може здійснюватися використання природних ресурсів;

- впливом планованої діяльності на клімат, у тому числі характер і масштаби викидів парникових газів, та чутливістю діяльності до зміни клімату;

- технологією і речовинами, що використовуються;

- опис методів прогнозування, що використовувалися для оцінки впливів на довкілля, зазначених у пункті 5 цієї частини, та припущень, покладених в основу такого прогнозування, а також використовувані дані про стан довкілля;

- опис передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля, у тому числі (за можливості) компенсаційних заходів;

- опис очікуваного значного негативного впливу діяльності на довкілля, зумовленого вразливістю проекту до ризиків надзвичайних ситуацій, заходів запобігання чи пом'якшення впливу надзвичайних ситуацій на довкілля та заходів реагування на надзвичайні ситуації;

- визначення усіх труднощів (технічних недоліків, відсутності достатніх технічних засобів або знань), виявлених у процесі підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля [10];

- усі зауваження і пропозиції, що надійшли до уповноваженого територіального органу, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, — до уповноваженого центрального органу після оприлюднення ними повідомлення про плановану діяльність, а також таблицю із зазначенням інформації про повне врахування, часткове врахування або обґрунтування відхилення отриманих під час громадського обговорення зауважень та пропозицій, що надійшли в порядку, передбаченому частиною сьомою статті 5 цього Закону;

- стислий зміст програм моніторингу та контролю щодо впливу на довкілля під час провадження планованої діяльності, а також (за потреби) планів післяпроектного моніторингу;

- резюме нетехнічного характеру інформації, зазначеної у пунктах 1-11 цієї частини, розраховане на широку аудиторію;

- список посилань із зазначенням джерел, що використовуються для описів та оцінок, що містяться у звіті з оцінки впливу на довкілля (див. додаток Б).

Громадське обговорення

Громадське обговорення у процесі оцінки впливу на довкілля проводиться з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

Громадськість має право подавати будь-які зауваження чи пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) та усно під час громадських слухань із занесенням до протоколу громадських слухань. Письмові зауваження і пропозиції подаються під час громадського обговорення протягом строків, визначених частиною сьомою статті 5 цього Закону та частиною шостою цієї статті.

Уповноважений територіальний орган, а у випадках, визначених

частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, — уповноважений центральний орган зобов'язаний забезпечити громадське обговорення у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля.

Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, проводиться згідно із статтею 5 цього Закону.

Громадське обговорення планованої діяльності після подання звіту з оцінки впливу на довкілля проводиться у формі громадських слухань та у формі надання письмових зауважень і пропозицій (у тому числі в електронному вигляді).

Громадське обговорення планованої діяльності після подання звіту з оцінки впливу на довкілля починається з дня офіційного оприлюднення оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та надання громадськості доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля для ознайомлення в порядку, визначеному статтею 4 цього Закону, і триває не менше 25 робочих днів і не більше 35 робочих днів. Усі пропозиції та зауваження громадськості, одержані протягом встановленого строку, підлягають обов'язковому розгляду уповноваженим територіальним органом, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, — уповноваженим центральним органом. Пропозиції, надані після встановленого строку, не розглядаються. У разі ненадання зауважень та пропозицій протягом визначеного строку вважається, що зауваження та пропозиції відсутні (див. додаток В).

Уповноважений територіальний орган, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, — уповноважений центральний орган забезпечує підготовку звіту про громадське обговорення. Невід'ємною частиною звіту про громадське обговорення є відомості про оприлюднення інформації в порядку, визначеному статтею 4 цього Закону, та підтвердження такого оприлюднення, перелік матеріалів, наданих на розгляд громадськості, протоколи громадських слухань, усі отримані письмові зауваження і пропозиції громадськості, а також таблиця із зазначенням інформації про повне врахування, часткове врахування або обґрунтоване відхилення отриманих під час громадського обговорення зауважень та пропозицій. Звіт про громадське обговорення вноситься до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля не пізніше строку, визначеного частиною сьомою статті 9 цього Закону. Вимоги до змісту та форми звіту про громадське обговорення встановлюються уповноваженим центральним органом.

Витрати, пов'язані з проведенням громадського обговорення, несе суб'єкт господарювання.

Порядок проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля встановлює Кабінет Міністрів України [10].

Питання для самоперевірки і обговорення

1. Який саме висновок щодо планованої діяльності вносить

уповноважений орган?

2. Який термін дії Висновку з ОВД?

3. Чи можна розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

4. Чи можуть бути оскаржені Висновок з оцінки впливу на довкілля, інші рішення, дії чи бездіяльність органів державної влади або органів місцевого самоврядування у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля

5. Яким чином здійснюється громадське обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля?

6. Як забезпечується доступ громадськості до звіту з оцінки впливу на довкілля?

7. Хто складає звіт про громадське обговорення і яку інформацію він має містити у собі?

8. Хто несе витрати, пов'язані з проведенням громадського обговорення? В який термін оприлюднюється оголошення про початок громадського обговорення?

2.7 Тема 7 . Складання висновку з ОВД

За матеріалами реальних звітів з ОВД, за варіантом, що надано викладачем, скласти Висновок з оцінки впливу на довкілля.

Рекомендовані нормативно-правові документи [23, 24, 25, 26], звіти з ОВД.

Теоретична частина

Уповноважений територіальний орган, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, — уповноважений центральний орган видає висновок з оцінки впливу на довкілля, яким виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зокрема величини та масштабів такого впливу (площа території та чисельність населення, які можуть зазнати впливу), характеру (у тому числі — транскордонного), інтенсивності і складності, ймовірності, очікуваного початку, тривалості, частоти і невідворотності впливу (включаючи прямий і будь-який опосередкований, побічний, кумулятивний, транскордонний, короткостроковий, середньостроковий та довгостроковий, постійний і тимчасовий, позитивний і негативний впливи), передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення впливу на довкілля, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження [10].

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови провадження планованої діяльності, зазначені у частині

п'ятій цієї статті, є обов'язковими. Висновок з оцінки впливу на довкілля враховується при прийнятті рішення про провадження планованої діяльності та може бути підставою для відмови у видачі рішення про провадження планованої діяльності.

При підготовці висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений територіальний орган, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, — уповноважений центральний орган розглядає та бере до уваги звіт з оцінки впливу на довкілля та звіт про громадське обговорення [10].

В описовій частині висновку з оцінки впливу на довкілля наводиться інформація про:

- здійснену процедуру оцінки впливу на довкілля;
- врахування звіту з оцінки впливу на довкілля;
- враховані та відхилені зауваження та пропозиції, що надійшли під час громадського обговорення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений територіальний орган, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, — уповноважений центральний орган:

- зазначає тип, основні характеристики та місце провадження планованої діяльності;
- визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності;
- встановлює умови використання території та природних ресурсів під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності;
- встановлює умови щодо охорони довкілля та забезпечення екологічної безпеки під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності;
- встановлює умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків;
- встановлює умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності, щодо якої здійснювалася процедура оцінки транскордонного впливу;
- якщо з оцінки впливу на довкілля випливає необхідність:
- здійснення компенсаційних заходів — покладає обов'язок із здійснення таких заходів;
- запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження, а також моніторингу впливу планованої діяльності на довкілля — покладає обов'язок із здійснення відповідних дій;
- здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проектування — визначає строки та обґрунтовує вимоги щодо її здійснення; додаткова оцінка впливу на довкілля здійснюється за процедурою, передбаченою цим Законом;
- здійснення післяпроектного моніторингу — визначає порядок, строки та вимоги до його здійснення [10].

Висновок з оцінки впливу на довкілля надається суб'єкту господарювання безоплатно протягом 25 робочих днів з дня завершення громадського обговорення, а в разі здійснення процедури оцінки транскордонного впливу — з дня завершення цієї процедури та затвердження рішення про врахування результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля. До висновку з оцінки впливу на довкілля додається звіт про громадське обговорення (див додаток Г). Уповноважений територіальний орган, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, — уповноважений центральний орган оприлюднює висновок з оцінки впливу на довкілля протягом трьох робочих днів з дня його прийняття у спосіб та в порядку, визначені статтею 4 цього Закону, та протягом цього ж строку вносить його до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля.

Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності. Якщо до отримання рішення про провадження планованої діяльності внесено зміни до проектної документації чи зміни до законодавства, які вимагають зміни екологічних умов, визначених у висновку з оцінки впливу на довкілля, оцінка впливу на довкілля здійснюється повторно [10].

Висновок з оцінки впливу на довкілля та інші результати оцінки впливу на довкілля протягом п'яти років з дня прийняття рішення про провадження планованої діяльності можуть бути використані для отримання інших документів дозвільного характеру, передбачених законодавством, за умови що вони не передбачають встановлення (затвердження) змін у діяльності, затверджених (схвалених) рішенням про провадження планованої діяльності або подовження строків її провадження.

Порядок передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та порядок фінансування оцінки впливу на довкілля затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Питання для самоперевірки і обговорення

1. Що є підставами для скасування висновку з оцінки впливу на довкілля та рішення про провадження планованої діяльності в судовому порядку?

2. Яке рішення приймається, якщо під час провадження господарської діяльності, щодо якої здійснювалася оцінка впливу на довкілля, виявлено значний негативний вплив цієї діяльності на життя і здоров'я населення чи довкілля?

3. Який орган приймає рішення про врахування результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля?

4. Які правопорушення у сфері оцінки впливу на довкілля?

5. Який орган приймає рішення про тимчасову заборону (зупинення) або припинення діяльності підприємств у разі порушення ними законодавства про оцінку впливу на довкілля?

ПЕРЕЛІК ПОСЛАНЬ

1. Директива 2001/42/ЄС Європейського парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку впливу на стан навколишнього природного середовища окремих проектів та програм //Європейський парламент і Рада / Офіційний вісник ЄС, L 197, 21 липня 2001, с. 30-37.
2. Протокол Про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті/ Організація Об'єднаних Націй, Європейська Економічна Комісія: ЕСЕ/МР.ЕІА/2003/3. – Нью-Йорк і Женева, 2003. -48с. (офіційний переклад).
3. Про стратегічну екологічну оцінку: Закон України [від 20.03.2018 № 2354-VIII](#) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2354-19> (дата звернення 3.03.2019).
4. AccountAbility, 2005. AA1000 Stakeholder Engagement Standard Exposure Draft: AA1000SES, London.
5. Декларація Ріо-де-Жанейро щодо навколишнього середовища та розвитку: Декларація Конференції ООН від 14.06.1992 р.// База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_455.
6. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська конвенція): Конвенція ратифікована Законом № 832-XIV ([832-14](#)) від 06.07.99 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015.
7. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень ДБН 360-92: Державні будівельні норми// База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0044481-92>.
8. Склад та зміст проектної документації на будівництво ДБН А.2.2-3-2014: Державні будівельні норми// База даних «Державні будівельні норми України»/ КМ України. URL: https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_a_2_2_3_2014/1-1-0-1168
9. ДБН А.2.2-1:2021 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) : Держ. Буд. Норми від 30.12.2021 р. № Наказ від 30.12.2021 № 366. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=98038 (дата звернення: 19.05.2024).
10. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017р. №2059-VIII. // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19> (дата звернення 3.03.2024).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Додаток 2
до Порядку передачі документації
для надання висновку з оцінки впливу
на довкілля та фінансування оцінки впливу на
довкілля

(дата офіційного опублікування в Єдиному
реєстрі з оцінки впливу на довкілля
(автоматично генерується програмними
засобами ведення Єдиного реєстру
з оцінки впливу на довкілля,
не зазначається суб'єктом господарювання)

(реєстраційний номер справи про оцінку
впливу на довкілля планованої діяльності
(автоматично генерується програмними
засобами ведення Єдиного реєстру
з оцінки впливу на довкілля,
для паперової версії зазначається
суб'єктом господарювання)

ПОВІДОМЛЕННЯ

про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище,
ім'я та по батькові)

фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або

серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні
переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової
картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному
контролюючому органу і мають відмітку у паспорті)
інформує про намір провадити плановану діяльність та оцінку її впливу на
довкілля.

1. Інформація про суб'єкта господарювання

(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності
фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер
телефону)

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи¹.
Планована діяльність, її характеристика.
Технічна альтернатива 1.
Технічна альтернатива 2.
  3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.
Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива
1.
Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива
2.
  4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності
  5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо)
  6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами:
    - щодо технічної альтернативи 1
    - щодо технічної альтернативи 2
    - щодо територіальної альтернативи 1
    - щодо територіальної альтернативи 2
  7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:
    - щодо технічної альтернативи 1
    - щодо технічної альтернативи 2
    - щодо територіальної альтернативи 1
    - щодо територіальної альтернативи 2
  8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:
    - щодо технічної альтернативи 1
    - щодо технічної альтернативи 2
    - щодо територіальної альтернативи 1
    - щодо територіальної альтернативи 2
  9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)
  10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зачеплених держав))
  11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля
  12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості
- Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний

---

¹ Суб'єкт господарювання має право розглядати більше технічних та територіальних альтернатив.

вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”. Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

- підготовку суб’єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;
- проведення громадського обговорення планованої діяльності;
- аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб’єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;
- надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п’ятим цього пункту;
- врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб’єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення.

Тимчасово, на період дії та в межах території карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території

України гострої респіраторної хвороби (COVID-19), спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, до повного його скасування та протягом 30 днів з дня скасування карантину, громадські слухання не проводяться і не призначаються на дати, що припадають на цей період, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля

Протягом 20 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськість має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваження і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності

Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до

(найменування уповноваженого органу, поштова адреса, електронна адреса,
номер телефону та

контактна особа)

{Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 824 від 14.09.2020}

ДОДАТОК Б

Додаток 4
до Порядку передачі документації
для надання висновку з оцінки впливу
на довкілля та фінансування оцінки впливу на
довкілля

ЗВІТ з оцінки впливу на довкілля

(реєстраційний номер справи про оцінку
впливу на довкілля планованої діяльності)

1. Звіт з оцінки впливу на довкілля включає:

1) опис планованої діяльності, зокрема:

опис місця провадження планованої діяльності (додаються: вкопійовання з генерального плану, зонінгу або детального плану території та ситуаційна схема з нанесеними джерелами впливу на довкілля; відомості за підписом суб'єкта господарювання про наявність власних або орендованих виробничих площ (приміщень), необхідних для провадження господарської діяльності, разом з копіями документів, що підтверджують право власності або оренди на виробничі площі (приміщення);

цілі планованої діяльності;

опис характеристик діяльності протягом виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності, у тому числі (за потреби) роботи з демонтажу, та потреби (обмеження) у використанні земельних ділянок під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності (додаються у разі наявності: документи, які підтверджують право користування (власності) земельною ділянкою, та/або документи, що підтверджують відповідність планованої діяльності затвердженій містобудівній документації відповідно до вимог законодавства);

опис основних характеристик планованої діяльності (зокрема виробничих процесів), наприклад, виду і кількості матеріалів та природних ресурсів (води, земель, ґрунтів, біорізноманіття), які планується використовувати (додається у разі наявності інформація про інженерне

забезпечення об'єкта, в тому числі водопостачання та водовідведення);

оцінку за видами та кількістю очікуваних відходів, викидів (скидів), забруднення води, повітря, ґрунту та надр, шумового, вібраційного, світлового, теплового та радіаційного забруднення, а також випромінення, які виникають у результаті виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності;

2) опис виправданих альтернатив (наприклад, географічного та/або технологічного характеру) планованої діяльності, основних причин обрання запропонованого варіанта з урахуванням екологічних наслідків (додається у разі наявності ситуаційна карта-схема з нанесеними альтернативними варіантами);

3) опис поточного стану довкілля (базовий сценарій) та опис його ймовірної зміни без провадження планованої діяльності в межах того, наскільки природні зміни від базового сценарію можуть бути оцінені на основі доступної екологічної інформації та наукових знань (додаються у разі наявності: довідка щодо величин фонових концентрацій забруднюючих речовин, довідка з гідрометеоцентру щодо метеорологічної характеристики і коефіцієнти, які визначають умови розсіювання забруднюючих речовин в атмосфері для визначеної місцевості);

4) опис факторів довкілля, які ймовірно зазнають впливу з боку планованої діяльності та її альтернативних варіантів, у тому числі здоров'я населення, стан фауни, флори, біорізноманіття, землі (у тому числі вилучення земельних ділянок), ґрунтів, води, повітря, кліматичні фактори (у тому числі зміна клімату та викиди парникових газів), матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину, ландшафт, соціально-економічні умови та взаємозв'язок між цими факторами;

5) опис і оцінку можливого впливу на довкілля планованої діяльності, зокрема величини та масштабів такого впливу (площа території та чисельність населення, які можуть зазнати впливу), характеру (за наявності - транскордонного), інтенсивності і складності, ймовірності, очікуваного початку, тривалості, частоти і невідворотності впливу (включаючи прямий і будь-який опосередкований, побічний, кумулятивний, транскордонний, короткостроковий, середньостроковий та довгостроковий, постійний і тимчасовий, позитивний і негативний вплив), зумовленого:

виконанням підготовчих і будівельних робіт та провадженням планованої діяльності, включаючи (за потреби) роботи з демонтажу після завершення такої діяльності;

використанням у процесі провадження планованої діяльності природних ресурсів, зокрема земель, ґрунтів, води та біорізноманіття;

викидами та скидами забруднюючих речовин, шумовим, вібраційним, світловим, тепловим та радіаційним забрудненням, випроміненням та іншими факторами впливу, а також здійсненням операцій у сфері поводження з відходами;

ризиками для здоров'я людей, об'єктів культурної спадщини та довкілля, у тому числі через можливість виникнення надзвичайних ситуацій;

кумулятивним впливом інших наявних об'єктів, планованої діяльності та об'єктів, щодо яких отримано рішення про провадження планованої діяльності, з урахуванням усіх існуючих екологічних проблем, пов'язаних з територіями, які мають особливе природоохоронне значення, на які може поширитися вплив або на яких може здійснюватися використання природних ресурсів;

впливом планованої діяльності на клімат, у тому числі характер і масштаби викидів парникових газів, та чутливістю діяльності до зміни клімату;

технологією і речовинами, що використовуються;

6) опис методів прогнозування, що використовувалися для оцінки впливу на довкілля, зазначеного у підпункті 5 цього пункту, та припущень, покладених в основу такого прогнозування, а також використовувані дані про стан довкілля (додається у разі наявності копія атестата про акредитацію лабораторії, яка проводила дослідження, та копія договору);

7) опис передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля, у тому числі (за можливості) компенсаційних заходів;

8) опис очікуваного значного негативного впливу діяльності на довкілля, зумовленого вразливістю проекту до ризиків надзвичайних ситуацій, заходів запобігання чи пом'якшення впливу надзвичайних ситуацій на довкілля та заходів реагування на надзвичайні ситуації;

9) визначення усіх труднощів (технічних недоліків, відсутності достатніх технічних засобів або знань), виявлених у процесі підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля;

10) усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля (додається таблиця з інформацією про повне врахування, часткове врахування чи обґрунтоване відхилення суб'єктом господарювання зауважень і пропозицій громадськості, наданих у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації);

11) стислий зміст програм моніторингу та контролю щодо впливу на

довкілля під час провадження планованої діяльності, а також (за потреби) планів післяпроектного моніторингу;

12) резюме нетехнічного характеру інформації, зазначеної у підпунктах 1-11 цього пункту, розраховане на широку аудиторію;

13) список посилань із зазначенням джерел, що використовуються для описів та оцінок, що містяться у звіті з оцінки впливу на довкілля.

Виконавець 1*

_____
(прізвище, ім'я, по батькові, кваліфікація) _____
(підпис)

Виконавець 2

_____
(прізвище, ім'я, по батькові, кваліфікація) _____
(підпис)

Виконавець 3

_____
(прізвище, ім'я, по батькові, кваліфікація) _____
(підпис)

* Звіт з оцінки впливу на довкілля підписується всіма його авторами (виконавцями) із зазначенням їх кваліфікації.

_____

ДОДАТОК В

Додаток 3
до Порядку передачі документації
для надання висновку з оцінки впливу
на довкілля та фінансування оцінки впливу на
довкілля

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з
оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується
програмними засобами ведення Реєстру, не
зазначається суб'єктом господарювання)

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на
довкілля планованої діяльності)

ОГОЛОШЕННЯ про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля

Повідомляємо про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зазначеної у пункті 1 цього оголошення, з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

1. Планована діяльність

(загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої
діяльності)

(потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо), місце провадження
планованої діяльності)

2. Суб'єкт господарювання

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище,
ім'я та по батькові)

фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код

_____ або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті),

---

_____ місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця

_____ (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

3. Уповноважений орган, який забезпечує проведення громадського обговорення

_____ (найменування уповноваженого органу, місцезнаходження, номер телефону та контактна особа)

---

4. Процедура прийняття рішення про провадження планованої діяльності та орган, який розглядатиме результати оцінки впливу на довкілля

_____ (вид рішення про провадження планованої діяльності, орган, уповноважений його видавати,

---

_____ нормативний документ, що передбачає його видачу)

5. Строки, тривалість та порядок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, включаючи інформацію про час і місце усіх запланованих громадських слухань

Тривалість громадського обговорення становить ___ робочих днів (не менше 25, але не більше 35 робочих днів) з моменту офіційного опублікування цього оголошення (зазначається у назві оголошення) та надання громадськості доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації, визначеної суб'єктом господарювання, що передається для видачі висновку з оцінки впливу на довкілля.

Протягом усього строку громадського обговорення громадськість має право подавати будь-які зауваження або пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) та усно під час громадських слухань із внесенням до протоколу громадських слухань. Пропозиції, надані після встановленого строку, не розглядаються.

Тимчасово, на період дії та в межах території карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби (COVID-19), спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, до повного його скасування та протягом 30 днів з дня скасування карантину, громадські слухання не проводяться і не призначаються на дати, що припадають на цей період.

Громадські слухання (перші) відбудуться

(вказати дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

Громадські слухання (другі) відбудуться

(вказати дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

6. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, що забезпечує доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої доступної інформації щодо планованої діяльності

(вказати найменування органу, місцезнаходження, номер телефону та контактну особу)

7. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, до якого надаються зауваження і пропозиції, та строки надання зауважень і пропозицій

(вказати найменування органу, поштову та електронну адресу, номер телефону та контактну особу)

Зауваження і пропозиції приймаються протягом усього строку громадського обговорення, зазначеного в абзаці другому пункту 5 цього оголошення.

8. Наявна екологічна інформація щодо планованої діяльності

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності на _____ аркушах.

(зазначити усі інші матеріали, надані на розгляд громадськості)

(зазначити іншу екологічну інформацію, що стосується планованої діяльності)

9. Місце (місця) розміщення звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації (відмінне від приміщення, зазначеного у пункті 6 цього оголошення), а також час, з якого громадськість може ознайомитися з ними

(найменування підприємства, установи, організації, місцезнаходження, дата, з якої громадськість

може ознайомитися з документами, контактна особа)

{Додаток 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 824 від 14.09.2020}

ДОДАТОК Г

Додаток 5
до Порядку передачі документації
для надання висновку з оцінки впливу
на довкілля та фінансування оцінки
впливу на довкілля

_____

(дата офіційного опублікування в Єдиному
реєстрі з оцінки впливу на довкілля
(автоматично генерується програмними
засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу
на довкілля)

_____

(заявник та його адреса)

_____

(дата видачі)

_____

(номер висновку)

_____

(реєстраційний номер справи про оцінку
впливу на довкілля планованої діяльності)

_____

(номер і дата звіту про громадське
обговорення)

ВИСНОВОК з оцінки впливу на довкілля

За результатами оцінки впливу на довкілля, здійсненої відповідно до статей 3, 6-7, 9 і 14* Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”,

---

(планована діяльність, тип, основні характеристики та місце
провадження планованої діяльності)

(уповноважений орган)

(врахування звіту з оцінки впливу на довкілля)

а також з урахуванням усієї інформації, зауважень і пропозицій, що надійшли протягом строку громадського обговорення (звіт про громадське обговорення разом з таблицею повного, часткового врахування або обґрунтованого відхилення зауважень і пропозицій є невід'ємною частиною цього висновку),

вважає допустимим/недопустимим провадження планованої діяльності з огляду на нижченаведене (зайве викреслити)

(обґрунтовується допустимість провадження планованої діяльності / обґрунтовується її недопустимість)

Екологічні умови провадження планованої діяльності:

1. Для планованої діяльності встановлюються такі умови використання території та природних ресурсів під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності, а саме:

2. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків, а саме:

---

3. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності,* а саме:

---

4. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення таких компенсаційних заходів**:

5. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля**, а саме:

6. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення післяпроектного моніторингу**, а саме:

(зазначається порядок, строки та вимоги до здійснення моніторингу)

7. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проектування**, а саме:

(зазначаються строки та обґрунтовується така вимога)

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими.

Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності.

_____ (керівник структурного підрозділу з оцінку впливу на довкілля уповноваженого органу)	_____ (підпис)	_____ (ініціали, прізвище)
_____ (керівник уповноваженого територіального /заступник керівника уповноваженого центрального органу)	_____ (підпис)	_____ (ініціали, прізвище)

---

* Якщо здійснювалася процедура оцінки транскордонного впливу.

** Якщо з оцінки впливу на довкілля випливає така необхідність.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять
студентів денної та заочної форми навчання з дисципліни
“Екологічна оцінка планів, програм, проектів”
Спеціальність – 101«Екологія»
Рівень вищої освіти – бакалавр

Укладачі: Гарабажій Т.А., Тимощук М.О.

Підписано до друку   Формат 60 x 84/16   Папір офс.
Умовн. друк. арк..   Тираж   Зам. №
Надруковано з готового оригінал – макета

Одеський державний екологічний університет,
65016, м. Одеса, вул. Львівська, 15
